

UPOKOJENEC

GLASILO BANOVINSKEGA DRUŠTVA DRŽAVNIH IN SAMOUPRAVNIH UPOKOJENCEV ZA DRAVSKO BANOVINO

Št. 7.

Ljubljana, dne 16. julija 1940.

Leto V.

Uredništvo in uprava: Wolfova ulica št. 10. Tel. 4553. Izhaja enkrat mesečno.

Nekaj razjasnitve

Odkar je izšla naredba o novih dokladah upokojencev, smo v vsaki številki „Upokojenca“ govorili in razpravljali o njej. Znano je naše mnenje o uredbi, ki smo ga ponovno izrekli, da namreč ustvarja ta uredba nove krivice, dasi je odpravila marsikatero staro krivico.

Prejeli smo nešteto dopisov naših članov, ki izražajo nezadovoljstvo in ogorčenje, ker so bili prezrti in so ostali brez povišanja doklad. Poudarjali smo tudi, da našega društva ne zadene nikaka krivda, in v zadnji številki „Upokojenca“ smo izrečno izjavili, da nikdo izmed nas ni sodeloval in tudi ni bil pozvan na sodelovanje pri novi uredbi.

Obveščeni smo samo bili, da je bratsko zagrebško društvo bilo v stikih s komisijo, ki je izdelovala omenjeno uredbu. Niti od daleč pa nismo hoteli valiti krivde za pomanjkljivost nove uredbe na zagrebško društvo zlasti, ker nam ni bilo znano, koliko je sodelovalo zagrebško društvo in koliko so se upoštevali njegovi predlogi. To smo izrečno povedali. Zato smo bili presenečeni, ko smo videli, da se je čutilo zagrebško društvo po naši izjavi v zadnji številki „Upokojenca“ užaljeno in da je nato reagiralo v zadnji številki svojega glasila „Umirovljenik“ z dne 25. junija t. l. številki 11 in 12, kjer piše pod naslovom „Tko je kriv za ovakovo novo uredbu“ takole: „Z ozirom na negativno stran uredbe o novih prejemkih upokojencev obvešča „Upokojenec“ v številki z dne 13. junija t. l. svoje člane, da na ljubljanskem društvu upokojencev ni nikake krivde, da uredba ni drugačna (boljša), ter da ni nikdo od njih bil pozvan na sodelovanje pri delu za izdajo uredbe, niti je kdo sodeloval. Toda Zagrebško društvo kot vodeče društvo vseh banovinskih društev, ki ima svojega strokovnega in vsestransko orientiranega referenta, je bilo pozvano, da pove svoje mnenje, ker se je g. finančni minister, Hrvat, obrnil nanje. Koliko so imeli zastopniki tega društva vpliva na uredbu, nam ni znano.“

Bratskemu „Upokojencu“ dajemo na znanje, da so bili predlogi zagrebškega društva vsekakor v prilog upokojencem, če pa niso bili sprejeti, ni krivda niti na vodečem društvu, niti na njegovih zastop-

nikih (ker jih sploh ni bilo) in niti na vsestransko orientiranem strokovnem referentu.

Komité v ministrstvu je izdelal uredbu brez njih, ozirajoč se in ne ozirajoč se na stavljene predloge. Z malo več dobre volje in objektivnosti bi mogel vsakdo (ako bi samo hotel) ugotoviti, zakaj je uredba končno izšla taka, kakršna je. To se je moglo tudi slutiti — ker je bilo že davno v zraku.“

Kakor je razvidno iz rubrike pod „Društvena kronika“, je upravni odbor našega društva na svoji zadnji seji sklenil, da naj bi odšla predsednik dr. Vrtačnik in odbornik dr. Vidic v Zagreb, da dobita tam točne informacije, kako je prišlo do nove uredbe. Sklep odborov se je izvršil in oba odposlanca sta bila v Zagrebu v torek dne 25. junija 1940. Ob svojem prihodu, dasi prijazno sprejeta, sta imela občutek, da so člani upravnega odbora zagrebškega društva zaradi izjav našega društva v „Upokojencu“ nekoliko rezervirani in užaljeni. Toda v najkrajšem času se je stvar razjasnila in se je ustvarilo popolno soglasje in prijateljsko razpoloženje.

Po informacijah, ki sta jih dobila naša odposlanca pri zagrebškem društvu, moreta namreč odkrito ugotoviti, da tudi zagrebškega društva ne zadene nikaka krivda zaradi nove uredbe in da je zagrebško društvo storilo vse, kar je moglo storiti in kar bi bilo v korist vsem upokojencem. V ministrstvu financ je namreč bila imenovana komisija uradnikov-strokovnjakov, ki naj bi izdelala novo uredbu. Niti eden član zagrebškega društva upokojencev ni bil član te komisije. Ta komisija je samo dvakrat konferirala z zastopniki zagrebškega društva in je prvokrat bila naklonjena predlogom zagrebškega društva, na drugem sestanku pa je zavzela odklonilno stališče in je potem po svoje izdelala novo uredbu.

Izza kulis sta naša odposlanca izvedela tudi približno za načela, ki so vcdila omenjeno komisijo pri izdelovanju nove uredbe.

Najprej je treba ugotoviti, da je ta uredba imela v prvi vrsti namen povišati prejemke vsem tistim, katerim so se s po-

novnimi znižanji tekom let prejemki zmanjšali in zato so se doklade povišale predvsem in najbolj tistim, katerim so se prejemki najbolj znižali, oziroma, ki so na svojih prejemkih največ izgubili. S to uredbu naj bi se torej upokojencem nekaj vrnilo, kakor se je to zgodilo za aktivne nameščence že leta 1937.

Nikakor pa ni ta uredba upoštevala sedanje draginje, ker se zaradi draginje prejemki niso mogli povišati upokojencem prej, nego bi se povišali aktivnim uradnikom, in iz tega se deloma razlaga, zakaj nekatere kategorije in skupine upokojencev niso bile upoštete pri povišanju in so ostale brez poviškov.

Za drugo načelo je veljalo, da ne sme nikdo po uredbi prejemati manj, nego je dobival doslej, in to je zopet delni vzrok, zakaj se že obljubljeni izenačenje staroupokojencev z novoupokojenci ni izvedlo, ker so računi pokazali, da bi bile razne kategorije in skupine staroupokojencev dobile po novi uredbi, oziroma prevedbi manj, nego prejemajo sedaj. Pomisliti je namreč treba, da so bili staroupokojenci večkrat pri znižanju prejemkov izvzeti, da prejemajo doklado za ženo, ki je novoupokojenci ne prejemajo, in da staroupokojenci ne vplačujejo v uradniški pokojninski sklad tako kakor novoupokojenci. Kakor posnemamo iz raznih dopisov, se tudi staroupokojenci ne pritožujejo toliko zaradi razlike v prejemkih kakor zaradi tega, ker je pokojnina sama zelo nizka in tvori večji del prejemkov draginjska doklada, ki jo, kakor je splošno mnenje, lahko vsaka vlada izpremeni. Vendar to ne drži popolnoma; dandanes ko ima vlada pooblastilo, da izdaja uredbe z zakonito močjo, lahko tudi vsak čas izpremeni plače, kakor draginjske doklade po svoji mili volji. O kaki manjvrednosti ali preziranju ali zapostavljanju staroupokojencev pa vendar ne more biti govora, ker je umevno, da je vsak bil upokojen po določilih zakona, ki je ob njegovi upokojitvi bil v moči, in da ne more biti upokojen po zakonih, ki so se šele pozneje izdali. Zagrebško društvo je izračunalo razlike v prejemkih, če bi se bili staroupokojenci „prevedli“ na novi zakon, in je sestavilo pregledno tabelo o teh razlikah. Del tabele bo priobčilo zagrebško društvo v svojem glasilu „Umirovljenik“ in po njem jo bomo tudi mi objavili.

Tretji moment, ki je bil merodajen pri sestavi in izdaji nove uredbe in pri določitvi poviškov, je bil baje ta, da so ostale nekatere kategorije in skupine upokojujencev brez poviška zaradi tega, ker bi bile dotične skupine upokojujencev, če bi se jim bile doklade povišale, **prejemale več kakor aktivni uradniki istih kategorij in skupin in službenih dob**, kar pa je hotela komisija preprečiti.

To so bile torej smernice, po katerih se je, kakor smo obveščeni, ravnala komisija, ki jo je imenoval minister financ za sestavo nove uredbe in ki je to uredbo tudi izdelala. Komisija je delala zelo tajno; šele sedaj smo zvedeli, da je bila komisija ali vsaj del te komisije tudi v Ljubljani in da je tu konferirala s strokovnimi uradniki finančne direkcije in železniške direkcije. Mi pa o tem nismo ničesar vedeli in tudi nikdo izmed našega društva ni bil zaslišan o željah in zahtevah upokojujencev.

Tako se je torej nekoliko odgrnila zavesa, za katero se je sestavljala nova uredba, ki je vzbudila v večini upokojujencev toliko nejevolje in nezadovoljstva. Mi poudarjamo še enkrat, da nas ne zadeva nikaka krivda. Lojalno pa priznavamo tudi, da tudi bratskega zagrebškega društva ne zadene nikaka krivda, ker so zastopniki tega društva predlagali in zahtevali samo take stvari, ki bi bile v korist upokojujencem, ki jih pa komisija ni upoštevala, in nam je samo žal, da se je naše poročilo v zadnji številki „Upokojujenca“ napačno razumelo in tolmačilo, ker nam ni nikdar prišlo na misel, da bi bili dolžili zagrebško društvo, temveč smo želeli samo nekaj pojasniti, da bi mogli dati odgovora na številne dopise naših članov in jim vsaj nekoliko razjasniti nastanek nove uredbe, kar smo s tem člankom v toliki

meri storili, kolikor smo pač sami dobili v tem oziru informacij.

Vemo, da s temi razjasnili ne bomo niti najmanj popravili razpoloženja naših članov, nasprotno, da se bo v marsikom že poleglo nezadovoljstvo znova razplamtelo in vzkipel. Tem bodi v tolažbo povedano, da tudi nas ta pojasnila niso pomirila, ker smo še vedno mnenja, da so pri svoječasnih odtegljajih menda **vsii upokojujenci izgubili** — eni manj drugi več — in da bi se tudi sedaj, ko se to deloma vrača, moralo postopati tako, **da bi bili vsii deležni poprave nekdanjih krivic**. Zadovoljni smo le toliko, da so nam vsaj približno znana načela, ki so bila vodila pri izdelavi nove uredbe in da si moremo vsaj nekoliko razlagati posamezna določila uredbe, ne da bi mogli ta načela popolnoma odobravati.

S tem pa naša akcija še ni končana, temveč se nadaljuje v sporazumu z ostalimi banovinskimi društvi upokojujencev, da bodo vsaj tedaj, kadar se bodo z ozirom na že obstoječo in še naraščajočo draginjo, ki je nikdo ne more več tajiti, dale aktivnim državnim nameščencem višje doklade, deležni tudi prav vsii upokojujenci, zlasti pa tisti, ki so pri tej uredbi ostali praznih rok. Čujemo sicer, da razpoloženje vladnih krogov nasproti željam aktivnih nameščencev in upokojujencev ni niti najmanjše ugodno in da se je razmerje med tema dvema faktorjema v zadnjem času zelo poslabšalo, vendar upamo, da vlada, ki priporoča in podpira, da se zasebnim nameščencem v raznih podjetjih z ozirom na draginjo zvišajo prejemki, tudi sama nasproti svojim uslužbencem in upokojujencem ne bo mogla zapirati oči in ušes, ker so prav njej najbolj znane gospodarske razmere in ker je sama dovolj prepričana, da se brezuspešno bori zoper naraščajoče cene.

Ravnatelj Ivan Vidmar — 90 letnik

Naš dolgoletni neumorni blagajnik, podpredsednik, ki je vodil nekaj časa tudi posle predsednika, ravnatelj **Ivan Vidmar** je dne 19. junija t. l. slavil svojo 90letnico, duševno in telesno čil in krepak, uprav mladeniški. Temu pa se tudi ni čuditi, saj se je še lani povzpela na vrh Triglav in je navdušen in vztrajen hribolazec. Ravnatelj Vidmar je vedrega, vselega značaja, in kdor ga vidi elastično korakati po ljubljanskih ulicah, mu ne bi mogel prisoditi 9 križev.

Rodil se je Ivan Vidmar v Begunjah pri Cerknici in je bil v svoji mladosti precej šibak. No, saj tudi sedaj ni velikan, droben je, a žilav, uprav trdna korenina. Posvetil se je poštni službi in s svojo pridnostjo in vestnostjo postal ravnatelj glavne pošte v Pulju, kjer ga je vse spoštovalo ne le kot odličnega uradnika, temveč tudi kot zavednega narodnjaka in ljubeznivega družabnika. Ostal je tam do let 1919., ko je prišel Pulj v italijanske roke. Po italijanski zasedbi ga je zadela celo internacija na Sardiniji, odkoder pa

se je kmalu rešil in se preselil v Jugoslavijo, kjer je služboval še do leta 1922. pri poštne ravnateljstvu in stopil po 50 letnem službovanju v zasluženi pokoj. Po upokojitvi pa je posvetil svojo delavnost društvu državnih upokojujencev, v katerem je vestno opravljal blagajniške posle, bil podpredsednik društva in opravljal tudi posle društvenega predsednika. V visoki starosti je vodil skupščino društva državnih upokojujencev z živalnostjo in elanom kakor kak mladenič. Vsako leto jo mahne na Triglav, pa tudi Kamniške planine je vzljubil. Čuditi sem se mu moral nekoč, ko se je vračal s planin in se oglasil v čitalniški kavarni živahen, svež brez vsake utrujenosti, pa je povedal, da je oblezel vse vrhove kamniških planin. Leta 1937. se je poslovil iz odbora našega društva in se je posvetil obdelovanju svojega vrta. Ob njegovi 90 letnici mu je naše društvo poslalo naslednjo čestitko:

Spoštovani gospod ravnatelj!

Stopili ste v 91. leto svojega življenja. Vam, svojemu zaslužnemu soborcu, dol-

goletnemu blagajniku, podpredsedniku in poslevoedečemu predsedniku čestita tudi podpisano društvo k temu častljivemu življenjskemu jubileju, ki so ga pač deležni le nad vse redki ljubljenci človeške usode, z odkrito željo, da ohranite svoje trdno zdravje in vedrino še do — stoletnice!

Sprejmite izraze našega odličnega spoštovanja.

Dr. Ivan Vrtačnik s. r., t. č. predsednik.
A. Špende s. r., t. č. tajnik.

Tej čestitki se pridružuje tudi naš list in kliče jubilarantu: Še na mnoga leta v trdnem zdravju, dobri volji in mladeniškem razpoloženju!

† Maks Lilleg

Dne 8. junija t. l. ob 8. uri zjutraj je izdihnil svojo plemenito dušo Maks Lilleg, neustrašeni borec za pravice uradništva in upokojujencev, spreten organizator in odličen uradnik ter idealen tovariš.

Rodil se je Maks Lilleg v Postojni leta 1859. kot sin davkarja Alojzija Lillega. Hotel se je posvetiti vojaški službi, toda zaradi bolezni na desnem očesu je moral pustiti ta poklic in je prestopil v državno računsko službo, ki ga je iz Stične, kjer je vstopil kot praktikant leta 1875. na Davčnem uradu, vodila po raznih mestih v Sloveniji in Bosni. Svoje službovanje je zaključil v Ljubljani kot šef davčne uprave za mesto Ljubljana. Že v času stare Avstrije je študiral organizacijo državnega uradništva in sodeloval in proučeval uradniško službeno pragmatiko. Udeleževal se je raznih kongresov, kjer si je pridobil še temeljitejši vpogled v vprašanje uradniške organizacije. Po prvaletu je ustanovil zvezo organizacij državnih uradnikov v Sloveniji, kateri je pritegnil vse stroke, celo avtonomne mestne uradniške organizacije. Na njegovo pobudo sta se potem ustanovili še enaki zvezi državnih uradnikov na Hrvaškem in Srbskem. Na njegovo pobudo se je ustanovilo tudi prvo slovensko-hrvatsko glasilo državnih uradnikov „Naš Glas“, ki še danes izhaja v Ljubljani in se vztrajno bori za interese aktivnega uradništva in upokojujencev. Neštetokrat je potoval v Zagreb in Beograd, bil član deputacij in posredoval na raznih centralnih mestih, posredoval pri poslancih, vse z namenom, da bi dosegel uspehe v prid svojim tovarišem. Lahko se reče, da je bil Maks Lilleg voditelj celokupnega slovenskega pa tudi vsega jugoslovanskega javnega uradništva.

Neumoren je bil Maks Lilleg v delu in požrtvovanju za svoje tovariše, neumoren je bil v intervencijah in pomočih raznim pomoči potrebnim in reči se mora, da je pridobil velike uspehe večinoma — za druge. Ironija usode pa je hotela, da je bil sam upokojujen dva dni pred uveljavljenjem nove uradniške pragmatike še po — stari pragmatiki!

Kot upokojujenec je posvetil vse svoje moči našemu društvu in ga je spretno in

vztrajno vodil ter izpustil krmilo iz rok šele, ko so mu začele pešati telesne moči in je čutil potrebo, da prepusti krmilo drugim rokam. Iz hvaležnosti so ga tovariši počastili s častnim predsedstvom.

Pogreba se je udeležilo veliko število naših članov in društvo se mu je oddolžilo z lepim vencem.

Ob njegovem grobu žaluje naše društvo in poklanja s tem spominom kito cvetja na njegovo gomilo, njegov spomin pa bo živel večno v naši organizaciji.

Društvena kronika

Deveta seja upravnega odbora banovinskega društva državnih in samoupravnih upokojencev v Ljubljani, dne 14. junija 1940.

Navzoči: predsednik dr. Vrtačnik, podpredsednik dr. Papež, tajnik in blagajnik ter odborniki: Adlešič, Arko, Jagodič, Modičeva, dr. Vidic in Žgajnar ter poslovodja PS. kapetan Rosina.

Opravičen odbornik inspektor Wester.

Začetek ob 6. uri zvečer.

Predsednik je pozdravil navzoče, ugotovil sklepčnost in pričel sejo.

Predsednikovo poročilo:

1. Dne 8. t. m. je preminul dolgoletni naš nekdanji predsednik višji davčni upravitelj v p. Makso Lilleg. Za njegove zasluge ga je društvo izvolilo za svojega častnega predsednika. Predsedstvo je sporočilo pismeno sožalje njegovi vdovi in položilo venec na pokojnikovo krsto. Orisal je v kratkih besedah pokojnikove zasluge za uradništvo in upokojence in še posebej za naše društvo ter zaklical Slava njegovemu spominu. Odborniki so se pridružili njegovemu klicu in stojé počastili pokojnikov spomin.

2. Zagrebško banovinsko društvo nam je sporočilo, da je dostavilo dopis banovinskega društva državnih upokojencev v Splitu zaradi sklicanja sestanka društvenih delegatov vsem banovinskim društvom, ni pa še prejelo odgovora od treh društev. Zaradi nekega neprijetnega dogodka, ki datira že iz leta 1938. in ki je izzval neupravičene napade na zadnji letni skupščini zagrebškega društva, zaradi česar je bila ta skupščina razpuščena, je upravni odbor zagrebškega društva odklonil sklicanje sestanka v Zagrebu. Dokler se ta afera ne razjasni, naj bi to vlogo prevzelo kako drugo društvo, n. pr. naše društvo v Ljubljani. Odbor je soglasno sklenil, da bi bilo skupno posvetovanje zastopnikov vseh banovinskih društev potrebno in koristno, poprej pa bi bil potreben osebni razgovor s predstavniki zagrebškega društva. V ta namen se soglasno delegirata predsednik in odbornik dr. Vidic. To naj se takoj sporoči zagrebškemu društvu, tako da bi se mogel vršiti ta razgovor še v teku tega meseca.

Tajnikovo poročilo:

1. Jugoslovanska unija za zaščito otrok, sekcija za dravsko banovino, je poslala poziv, naslovljen na vsa humanitarna, socialna itd. društva in na vse organizacije, tudi našemu društvu s prošnjo, da ta poziv objavimo v „Upokojenca“. Ta poziv se je objavil v junijski številki našega glasila.

2. Udruženje jug. nar. železničarjev in brodarjev, oblastni odbor v Ljubljani nam je poslal prepis resolucije, ki je bila sprejeta na redni

letni skupščini dne 5. maja t. l. Obenem nam je poslalo knjigo, ki jo je izdalo kot spomin na proslavo 30letnice ustanovitve omenjene zveze. Ta knjiga se sprejme v društveni arhiv, resolucija pa se objavi v prihodnji številki.

3. Društvo je prejelo par prošenj naših članov, da bi se jim naklonila primerna podpora, ker so v veliki stiski in živé v nad vse težkih razmerah. Odbor je prošnjam ugodil.

4. Akcijski odbor organizacij državnih uslužbencev in upokojencev v Ljubljani nas je povabil na posvet za nedeljo dne 9. junija ob 9. uri dopoldne. Predsedstvo je delegiralo in naprosilo g. kapetana Rosino, da se udeleži tega posveta. Sestavil je obširno poročilo o poteku razprav. Iz tega poročila je razvidno, da ima akcijski odbor na tiskarskih stroških, na plakatih itd. še neparavnane izdatke. Na dotičnem sestanku se je sklenilo, da naj društva prispevajo po številu svojih članov. Ker pa šteje naše društvo morda največ članov, bi moralo naše društvo nositi glavni del teh stroškov. Banovinska društva državnih upokojencev pa pošiljajo na svoje stroške deputacije v Beograd in imajo že s tem obilo stroškov. Pripravljene pa smo vkljub temu prispevati za izdatke akcijskega odbora, v katerem so zastopane vse organizacije aktivnih in upokojenih državnih uslužbencev v Ljubljani. Toda ta znesek mora biti primeren in ne sme preveč obremenjevati našega društva.

5. Tajnik predlaga, da bi se v mesecih juliju in avgustu, torej v mesecih splošnih počitnic in velike vročine vršile seje le v nujni potrebi, kakor se je to tudi prakticiralo v prejšnjih letih, in da bi bila redna prihodnja seja šele v mesecu septembru. Manj važne vloge za podpore in slično pa naj bi predsedstvo po svoji uvidevnosti rešilo samo proti poznejši odobritvi odbora. V nujnih primerih pa naj se vsekakor skliče seja. Soglasno sprejeto.

6. Poslovodja PS kapetan Rosina je poročal o prijavah novih članov za PS. Nekateri so se sprejeli, nekaj pa jih je odbor odklonil zaradi previsoke starosti. Dasi v naših pravilih ni starostne omejitve, vendar ne moremo sprejemati prijav v previsoki starosti, zlasti ker bi bili dotičniki lahko svoj pristop prijavili že takoj ob ustanovitvi PS, ne pa šele sedaj.

Ker je bil s tem dnevni red izčrpan, je predsednik zaključil sejo ob pol 7. uri zvečer.

Posvetovalnica – informacije

Potrdilo o velikosti neposrednega davka zaradi odmere šolnine.

Dravska finančna direkcija v Ljubljani, odsek za računovodstvo, nam je poslala naslednjo objavo:

Štev. 31.209/II. V Ljubljani dne 1. julija 1940.

Uredništvu „Upokojenca“ v Ljubljani.

V svojem c. listu izvolite objaviti tale poziv:

Dravska finančna direkcija v Ljubljani razglaša:

Državni upokojenci in upokojenke, ki jim izplačuje pokojninske prejemke dravska finančna direkcija v Ljubljani, naj prosijo za potrdila o velikosti uslužbenskega davka, ki jih bodo potrebovali ob vpisu otrok v šolo za šolsko leto 1940. in 1941., že v juliju ali vsaj v začetku avgusta t. l.

Upokojenci in upokojenke, ki razen uslužbenskega davka na pokojninske prejemke plačujejo

tudi davek po kateri drugi obliki, za katerega so obremenjeni po Davčni upravi, naj svojo prošnjo naslove na pristojno Davčno upravo, vložijo pa naj jo neposredno pri Finančni direkciji, ki jo bo poslala pristojni Davčni upravi s podatki o velikosti uslužbenskega davka na pokojninske prejemke.

Prošnjam, kolkovanim z din 10,—, je treba priložiti za potrdilo kolek za din 20,—, za vsak zaproseni uradni prepis potrdila pa kolek za din 10,—.

Finančni direktor!

Mosetizh s. r.

Netočno izplačilo pokojninskih prejemkov za mesec julij 1940.

Prejeli smo obilo pritožb, da naši člani 1. julija t. l. niso dobili svojih pokojninskih prejemkov. Informirali smo se na finančni direkciji in zvedeli, da se več nego 1000 upokojencem ni mogla izplačati pokojnina 1. julija t. l., ker ni bil zadosten kredit otvorjen, dasi je bil denar na razpolaganje.

Z ozirom na to je naše društvo takoj 1. julija t. l. odposlalo naslednjo brzojavko:

„Kabinetu gospoda ministra financ Beograd.

Finančna direkcija v Ljubljani ne more izplačati pokojnin za mesec julij za 1200 upokojencev, ker ni otvorjen kredit. Prosimo za odredbo.

Dr. Vrtačnik, predsednik banovinskega društva drž. upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.“

Kakor smo informirani, je prišla otvoritev kredita dne 4. julija in dne 6. julija so dobili zadnji upokojenci izplačane pokojnine.

Zopet se je ponovilo isto, kakor že preje večkrat, da so naši člani koj prvi dan, ko niso dobili pokojnine, pozivali naše društvo, naj intervenira. Prejeli smo neštivilne take pozive. Zato prosimo vse naše člane še enkrat, naj si prihranijo take pozive in stroške zanje, ker naše društvo samo od sebe takoj posreduje, čim izve, da je nastal kak zadržek v izplačilu pokojnine. V resnici je škoda denarja za poštnino, ker taki pozivi akcije niti najmanj ne pospešijo in ker društvo samo kar najhitreje poseže vmes, da se taki zadržki v izplačilu odstranijo.

OPOZORILO. Današnji številki „Upokojenca“ so priložene položnice. Naše člane prosimo, da s temi položnicami poravnajo članarino za II. polletje 1940. Zlasti pa pozivamo tiste člane, ki so s članarino v zaostanku, da poravnajo tudi zaostanke. Pripomniti moramo, da opažamo, kako upokojenci z majhnimi pokojninami, s katerimi jedva žive, točno plačujejo svojo članarino in s tem izpolnjujejo dolžnosti do društva, člani z razmeroma visokimi pokojninami — kolikor se more pri nas o takih pokojninah govoriti — pa zelo neredno plačujejo članarino in so včasih gluhi za vse naše opomine. Naj bi bili člani z majhnimi pokojninami, ki mnogo težje žrtvujejo za članarino, zgled onim, ki jim plačilo članarine ne dela toliko težav. Kdor ostane s članarino na dolgu čez eno leto, ga bo odbor črtal iz vrst svojih članov.

Banovinsko društvo državnih upokojencev v Splitu nas opozarja, da je naša vest v letnem poročilu za poslovno leto 1939., v kateri smo javili, da se splitsko društvo smatra za podružnico zagrebškega društva, neresnična in da mu o tem ni prav nič znano, temveč da to društvo dalje

deluje kot samostojno društvo, dokler glavna letna skupščina ne odloči o tem. Naša vest je bila v zvezi s tem, da se je banska uprava primorske banovine v Splitu izpremenila v ekspozituro banske uprave za banovino Hrvatsko in da so tudi razne društvene uprave izpremenile svoj delokrog, oziroma svoj naslov.

Ker smo obveščeni, da naše poročilo ne temelji na resnici, seveda radi lojalno popravljamo to vest in bomo tudi še nadalje smatrali splitsko društvo upokojencev za banovinsko društvo.

Popravek, oziroma dopolnilo.

V 5. številki „Upokojenca“ z dne 15. maja t. l. je na 4. strani popraviti tiskovno napako: račun izgube in dobička na dan 31. decembra 1940. pravilno v: „1939.“, kar je samo po sebi umevno.

V naslovu bilance: „Poslovanje društvenega sklada v letu 1939.“ se mora glasiti:

„Poslovanje društvenega posmrtnega sklada v letu 1939.“

Knjigovodstvo premoženja društvenega PS je popolnoma ločeno od društvene imovine.

POTRDILO.

Potrdujemo prejem zneska din 100,—, ki ga je nakazal g. direktor Andrej Žmavc v Mariboru „iz hvaležnosti za točna pojasnila v njegovih mnogoterih rodbinskih in upokojeniških zadevah“ kot majhen prispevek za kritje upravnih stroškov.

Zahvala.

Velecenjeno društvu!

Najsrdneje se zahvaljujem g. predsedniku in in vsem gg. društvenim odbornikom našega cenj. društva za sočutje do revežev, ki jih poznate tudi v največji sili. Bog Vam plačaj vse, kar sem od Vas vse dobrega prejel.

Z odličnim spoštovanjem

D. J.

Slavno društvu!

Prejela sem danes izdatno podporo, za katero se tisočkratno zahvalim čestitemu društvu in še posebej čestitemu predsedniku našega društva, ki ste mi v taki stiski prišli na pomoč.

21. junija 1940.

Bog Vas živi

W. F.

Izpiski iz položnic.

1. Pošiljam Vam ostanek za drugo polletje in se Vam prav lepo zahvaljujem za Vaš trud, ki se trudite vedno za izboljšanje upokojencev.

Jerman Franc,

pošt. zvan v p., Črnomeli.

2. Naročnina za drugo polovico leta 1940. Ostanek v prid društva s pristrčno zahvalo za uspešne intervencije na merodajnem mestu.

S pozdravom

Antonija Ribarič,

vdova inšp. fin. kontr., Maribor.

Preplačila društvenih članov v prid društvu.

1. Kovačič Angela, vdova po skladiščniku tobačne tovarne v Ljubljani, 4 din.

2. Schiffrer Ivanka, vdova po poduradniku v Ljubljani, 14 din.

3. Ribarič Antonija, vdova po inšp. fin. kontr. v Mariboru, 32 din.

Dopisi

Spoštovani gospod urednik!

Mnenja sem, da je z zadnjo naredbo, s katero so drugi dobili to, kar se je prej nam staroupokojencem obetalo, usoda nas staroupokojencev za vedno zapečaten. Ostali bodemo pač nekaj manj vredna kasta do našega zadnjega diha. Da, kakor manjvredni smo v očeh tistih faktorjev, ki bi nam to sramoto lahko odvzeli in nas izenačili, a žalibog tudi v očeh marsikaterega tovariša — novoupokojenca.

To zadnje se je opazovalo posebno svojčas, ko je novi zakon iz leta 1923. postal pravomočen, in so novoupokojenci, katerih je kmalu na to postalo precej veliko, uživali v veselem razpoloženju dobrote tega zakona. Slišala se je tedaj marsikatera pikra opazka na naš račun. Pa še celo sedaj se kdo obregne ob nas. Spominjam se, da sem pred nekaj meseci bral v „Upokojencu“, da staroupokojenci ne smemo preveč zahtevati, ker smo že itak približno izenačeni. Torej popolnoma izenačeni sploh ne smemo biti, ker smo pač manj vredni? In kakšna izenačba je to? Novoupokojenec dobi večino svojih mesečnih prejemkov v obliki stalne pokojnine in le majhen del draginjske doklade, medtem ko staroupokojenci dobivamo skoraj vse prejemke v obliki draginjskih doklad, pokojnina pa je tako majhna, da nekatera družina niti kruha ne bi mogla imeti na mesec dovolj zanjo.

Draginjsko doklado pa lahko vsaka vlada poljubno izpremeni.

V zadnjem „Upokojencu“ se je neki gospod „Anonimus“ osokolil celo tako daleč, da trdi, da upokojenec, upokojen pred letom 1923., dobi sedaj veliko več, kakor pa oni iz leta 1923.

Ne verjamem, da bi bil kje kak slučaj, da bi staroupokojenec dobil vsaj malo več, kakor pa novi, upokojen po zakonu iz leta 1923. z istimi službenimi leti.

Morebiti bi bil gospod „Anonimus“ tako prijazen, da bi navedel imena dotičnih srečnikov, pri tem pa prišel tudi z lastnim imenom na dan, drugače mi naj oprost, če mu v obraz povem, da laže.

Tistih zlatih časov za novoupokojence in žalostnih za staroupokojence seveda ni več, ko so prvi dobivali po 1000 din mesečno več, kakor pa zadnji z istim številom službenih let. Če računam, koliko sem dobil kot staroupokojenec v vsej dobi manj, znaša to lepo vsoto čez 60.000 din.

Ako pa vprašam srečnejšega tovariša novoupokojenca, kje jih ima, mi bo rekel, da jih nima, kakor jih nimam jaz, ko jih nikdar nisem dobil, torej sva v tem oziru izenačena. Je pa še tudi

nekaj drugega, česar nimam: to so dolgovi, o katerih se v zadnjem času veliko piše in govori.

Vsak grizljaj, ki ga nesem v usta, mora biti pri meni vnaprej plačan, ravno tako vsaka obleka, ki jo imam na sebi. To pa zato, ker sem se v največji bedi in, ko je novoupokojencem najboljšo šlo, naučil gospodariti.

Če kdo želi recept o tem gospodarstvu, mu ga radevolje pošljem, seveda se mora ne samo sam natanko po njem ravnati, ampak tudi njegova družina, posebno še ona nežnega spola. Ni moj namen se bahati z mojim gospodarstvom, ampak hotel sem s tem samo reči, da ima vsaka nezgoda, in če je še tako grenka, za nas tudi nekaj dobrega na sebi. Samo, da se to dobro mora znati izkoristiti. Kakor je bil potem hud udarec za novoupokojence, ki so bili vendar kolikor toliko razvajeni, ko se jim je nekaj prejemkov odvzelo, tako blagodejen je bil za nas staroupokojence vsak majhni povišek, čeravno smo še vedno manj dobivali nego oni, saj smo pač bili vajeni skrajne skromnosti.

Kdor skromno živi, dolgo živi. Zaradi tega moja himna staroupokojencev med drugim pravi:

Skromna kakor on je njega dnevna hrana,

pečenka mu je le po imenu znana,

Zato pa dolgo vsak od njih živi,

ker želodec nič mu ne teži.

Neznana mu sladkorna je bolezen,

tud ne muči spolna ga ljubezen,

kri le hladno vedno on ima,

in je vedno zdravega srca.

Zato sotrpini, glave pokoncu! Staroupokojenci hočemo in moramo dolgo živeti, le tedaj ne bomo prikrajšani, ampak nam bode zaradi dolgotrajnega uživanja pokojnine vse, kar smo preje manj dobili, z obrestmi vred vrnjeno in še nekaj povrh.

Pomislimo tudi, da ni ravno tisti srečen, kdor ima največ dohodkov, ampak tisti, ki je zadovoljen.

Zadovoljen pa je lahko vsak, kdor ni bolan, ni lačen, če je hrana tudi skromna, ima streho nad seboj in ima nekaj obleke na sebi, ki ni ravno še iz Adamove dobe.

Mislil, gospod urednik, da sem Vas dovolj moril s svojim filozofiranjem. Sedaj pa Vas iskreno pozdravljam in se Vam priporočam udani

Kosi Josip, poštni kontrolor v p.

Celje, dne 20. junija 1940.

Opomba uredništva: Radi smo priobčili ta dopis, ker nam je dokaz, da se naši člani vedno bolj zanimajo za list. Uredniku je pa olajšan posel, ker mu ni treba, da bi sam polnil vse številke „Upokojenca“. Nekoliko odgovora na izvajanja gosp. dopisnika je v današnjem uvodniku.

Glasilo banovinskega društva državnih in samoupravnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani. Predstavnik dr. Ivan Vrtačnik. — Odgovorni urednik Anton Spendè. — Tisk J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Predstavnik L. Mikuš. — Vsi v Ljubljani.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin r. z. z o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg štev. 5 - Telefon štev. 4421

DRŽAVNI USLUŽBENCI IN UPOKOJENCI! Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špeci-rijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi itd.

Širite zadružno misel med svojimi tovariši!